

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (седми състав)

18 октомври 2018 година *

„Преюдициално запитване — Обща европейска система за убежище — Директива 2013/32/ЕС — Член 46, параграф 2 — Жалба срещу решение, с което се отказва статут на бежанец, но се предоставя статут на лице под субсидиарна закрила — Допустимост — Липса на достатъчен интерес, когато статутът на лице под субсидирана закрила, предоставен от държава членка, предлага същите права и ползи като тези, които се предлагат от статута на бежанец съгласно правото на Съюза и националното право — Значение на личното положение на кандидата при проверката на идентичността на посочените права и ползи“

По дело C-662/17

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Vrhovno sodišče (Върховен съд, Словения) с акт от 8 ноември 2017 г., постъпил в Съда на 27 ноември 2017 г., в рамките на производство по дело

E. G.

срещу

Republika Slovenija,

СЪДЪТ (седми състав),

състоящ се от: A. Prechal (докладчик), председател на трети състав, изпълняваща функциите на председател на седми състав, C. Toader и A. Rosas, съдии,

генерален адвокат: M. Campos Sánchez-Bordona,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

- за E. G, от D. Bulog, odvetnica,
- за словенското правителство, от J. Morela, višja državna odvetnica,
- за нидерландското правителство, от P. Huurnink и M.K. Bulterman, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от M. Condou-Durande и M. Žebre, в качеството на представители,

* Език на производството: словенски.

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 46, параграф 2 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила (ОВ L 180, 2013 г., стр. 60).
- 2 Това запитване е отправено в рамките на спор на E. G., гражданин на Афганистан, с Republika Slovenija (Република Словения), представлявана от Ministrstvo za notranje zadeve (Министерство на вътрешните работи), по повод отхвърлянето от последното на молбата на E. G. за предоставяне на статут на бежанец.

Правна уредба

Правото на Съюза

Директива 2011/95/ЕС

- 3 Съгласно съображения 8, 9 и 39 от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 337, 2011 г., стр. 9):

„(8) В Европейския пакт за имиграцията и убежището, приет на 15 и 16 октомври 2008 г., Европейският съвет отбеляза, че между отделните държави членки все още съществуват значителни различия, свързани с предоставянето на закрила и формите на тази закрила, и призова за нови инициативи за завършване на изграждането на Общата европейска система за убежище, предвидено в Хагската програма, [приета от Европейския съвет на 4 ноември 2004 г., с която се определят целите в областта на свободата, сигурността и правосъдието за периода 2005—2010 г.,] които да предложат по-висока степен на закрила.

(9) В Стокхолмската програма[, приета през 2010 г.,] Европейският съвет отново потвърждава ангажимента си по отношение на целта за създаване на общо пространство на закрила и солидарност, основано на обща процедура за предоставяне на убежище и единен статут в съответствие с член 78 [ДФЕС], за получените международна закрила, най-късно до 2012 г.

[...]

(39) При изпълнение на призива на Стокхолмската програма за създаването на единен статут за бежанците или за лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, и с изключение на дерогациите, които са необходими и обективно обосновани, на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, следва да се предоставят същите права и предимства като тези, които са предоставени на бежанците съгласно настоящата директива, и те следва да отговарят на същите условия с оглед предоставянето ѝ“.

4 Член 2 от тази директива, озаглавен „Определения“, предвижда в точки г)–ж):

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[...]

г) „бежанец“ означава гражданин на трета държава, който поради основателни опасения от преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група се намира извън държавата, чийто гражданин е, и който не може или поради тези опасения не желае да се обърне за закрила към тази държава, или лице без гражданство, което, като се намира по горепосочените причини извън държавата на предишното си обичайно пребиваване, не може или поради такива опасения не желае да се завърне в нея, и по отношение на което не се прилага член 12;

д) „статут на бежанец“ означава признаването от държава членка на гражданин на трета държава или лице без гражданство за бежанец;

е) „лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, които не отговарят на условията за бежанец, но за които има сериозни основания да се смята, че ако бъдат изпратени обратно в държавата на произход, или в случай на лице без гражданство — в държавата на предишното му обичайно пребиваване, биха били изложени на реална опасност от тежки посегателства по смисъла на член 15, и по отношение на които не се прилага член 17, параграфи 1 и 2, и които не могат или поради такава опасност не желаят да получат закрилата на тази държава;

ж) „статут на субсидиарна закрила“ означава признаването от държава членка на гражданин на трета държава или лице без гражданство за лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила;

[...]“.

5 Член 3 от посочената директива, озаглавен „По-благоприятни стандарти“, предвижда:

„Държавите членки могат да въвеждат или да запазват по-благоприятни стандарти за определяне на дадено лице като бежанец или като лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила, както и за определяне на съдържанието на международната закрила, доколкото тези стандарти са съвместими с настоящата директива“.

6 Член 11 от същата директива изброява случаите, в които гражданин на трета държава или лице без гражданство престава да бъде бежанец. В параграф 1, буква д) от него се предвижда, че това се случва, когато съответното лице не може повече да продължи да отказва получаването на закрила от държавата, чието гражданство има, след като обстоятелствата, в резултат на които то е било признато за бежанец, са престанали да съществуват.

7 Член 12 от Директива 2011/95 предвижда правила за изключване от статута на бежанец.

8 В член 14 от нея се съдържат правила относно отнемането, прекратяването или отказа за подновяване на статут на бежанец.

- 9 Член 16 от посочената директива, озаглавен „Преустановяване“, предвижда в параграф 1:

„Гражданин на трета държава или лице без гражданство престава да бъде лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила, когато обстоятелствата, довели да предоставянето на субсидиарна закрила, престанат да съществуват или са се променили до такава степен, че тази закрила вече не е необходима“.

- 10 Член 17 от същата директива предписва правила относно случаите, в които предоставянето на статут на субсидиарна закрила е изключено.

- 11 Член 19 от Директива 2011/95 съдържа правила относно отнемането, прекратяването или отказа за подновяване на статут на субсидиарна закрила.

- 12 Съгласно член 20 от Директива 2011/95, който се съдържа в глава VII от нея, отнасяща се до „съдържание[то] на международната закрила“:

„1. Настоящата глава не накърнява правата, установени в Женевската конвенция.

2. Настоящата глава се прилага както за бежанците, така и за лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, освен ако не е указано противното.

3. При изпълнението на настоящата глава държавите членки вземат предвид особеното положение на уязвимите лица, като например непълнолетни лица, непридружени непълнолетни лица [...]

[...]

5. Висшият интерес на детето е първостепенно съображение за държавите членки при изпълнението на разпоредбите на настоящата глава относно непълнолетните лица“.

- 13 Член 21 от тази директивата предвижда:

„1. Държавите членки спазват принципа за забрана на връщането в съответствие със своите международни задължения.

2. Когато това не им е забранено по силата на международните задължения, посочени в параграф 1, държавите членки могат да върнат бежанец, независимо от това дали той е признат официално за такъв, когато:

а) има сериозни основания да се смята, че той представлява заплаха за сигурността на държавата членка, в която се намира, или

б) като осъден с влязла в сила присъда за особено тежко престъпление, той представлява заплаха за обществото в тази държава членка.

3. Държавите членки могат да отнемат, да прекратят или да откажат подновяването или предоставянето на разрешение за пребиваване на бежанец, за когото се прилага параграф 2“.

14 Член 24 от Директива 2011/95, озаглавен „Разрешения за пребиваване“, гласи:

„1. Във възможно най-кратък срок след предоставянето на международната закрила държавите членки издават на лицата, на които е предоставен статут на бежанец, разрешение за пребиваване, валидно за най-малко три години и подлежащо на подновяване, освен ако наложителни причини, свързани с националната сигурност или с обществения ред, изискват друго и без да се засяга член 21, параграф 3.

[...]

2. Във възможно най-кратък срок след предоставянето на международна закрила държавите членки издават на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, и на членовете на техните семейства подлежащо на подновяване разрешение за пребиваване, валидно за най-малко една година и в случай на подновяване — за най-малко две години, освен ако наложителни причини, свързани с националната сигурност или с обществения ред, изискват друго“.

Директива 2013/32

15 Съгласно член 1 целта на Директива 2013/32 е да се определят общи процедури за предоставяне или отнемане на международна закрила съгласно Директива 2011/95.

16 Съгласно член 10, параграф 2 от Директива 2013/32:

„При разглеждането на молбите за международна закрила решаващият орган определя първо дали кандидатите отговарят на условията за статут на бежанци и ако те не отговарят на тези условия, определя дали кандидатите отговарят на условията за субсидиарна закрила“.

17 Член 46 от тази директива, озаглавен „Право на ефективна защита“, който е единствената разпоредба в глава V, „Процедури за обжалване“, гласи:

„1. Държавите членки гарантират, че кандидатите разполагат с право на ефективна защита пред съд срещу следното:

- а) решение относно тяхната молба за международна закрила, включително за решение, с което:
 - і) се установява, че молбата е неоснователна във връзка със статут на бежанец и/или статут на лице под субсидиарна закрила;

[...]

- в) решение за отнемане на международна закрила съгласно член 45.

2. Държавите членки гарантират, че лицата, за които решаващият орган признава, че отговарят на условията за субсидиарна закрила, имат право на ефективна защита, съгласно параграф 1, срещу решение да се счете за неоснователна молба във връзка със статут на бежанец.

Без да се засяга параграф 1, буква в) от настоящия член, когато статутът на лице под субсидирана закрила, предоставен от държава членка, предлага същите права и ползи като тези, които се предлагат от статута на бежанец съгласно правото на Съюза и националното право, посочената държава членка може да счете обжалването на решение, с което молбата се определя като неоснователна по отношение на статута на бежанец за недопустимо на основание на недостатъчен интерес от страна на кандидата за продължаване на процедурата.

[...]“.

Словенското право

- 18 Член 20 от Zakon o mednarodni zaščiti (Закон за международната закрила) (Uradni list RS, št. 16/17, наричан по-нататък „ZMZ-1“) предвижда:

„(1) В Словения „международна закрила“ означава статут на бежанец и статут на лице под субсидиарна закрила.

(2) Статут на бежанец се признава на гражданин на трета държава, който поради основателни опасения от преследване, основани на принадлежност към определена раса или етническа група, религия, гражданство, определена социална група или заради политическите си убеждения се намира извън държавата, чийто гражданин е, и който поради тези опасения не може или не желае да се обърне за закрила към тази държава, или на лице без гражданство, което се намира извън държавата на предишното си обичайно пребиваване и което поради основателни опасения не може или не желае да се завърне в нея, ако не са налице основанията за изключване по член 31, параграф 1 от настоящия закон.

(3) Статут на лице под субсидиарна закрила се признава на гражданин на трета държава или лице без гражданство, които не отговарят на условията за статут на бежанец, ако има сериозни основания да се смята, че при връщане в държавата на произход или в държавата на последното обичайно пребиваване — в случай на лице без гражданство, кандидатът ще бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства съгласно член 28 от настоящия закон и ако не са налице основанията за изключване по член 31, параграф 2 от настоящия закон“.

- 19 Член 66, параграф 1 от ZMZ-1, който урежда процедурата за продължаване на международната закрила, гласи:

„Министерството уведомява писмено лицата, на които е признат статут на субсидиарна закрила, 60 дни преди изтичането на нейния срок, относно условията за продължаване на субсидиарната закрила, последиците от неподаването на молба за продължаване на срока и възможностите за подаване на молба за ново производство. Уведомлението включва и формуляра, с който лицето, на което е призната субсидиарна закрила, подава молба за продължаване на субсидиарната закрила в Словения“.

- 20 Член 67 от ZMZ-1, който урежда основанията за преустановяване на международната закрила, предвижда в параграфи 1 и 2:

„(1) Статутът на бежанеца се прекратява в следните случаи:

- доброволно и повторно е поискал закрила от държавата, чието гражданство притежава,
- след като е загубил своето гражданство, доброволно си го е възстановил,
- е придобил ново гражданство и е получил закрила от държавата, чието гражданство е придобил,
- се е завърнал доброволно с цел да се установи в държавата, която е напуснал или извън която е останал поради опасения от преследване,

- не може повече да продължи да отказва получаването на закрила от държавата, чието гражданство има, след като обстоятелствата, в резултат на които той е бил признат за бежанец, са престанали да съществуват,
- по отношение на лице без гражданство — ако има възможност да се завърне в страната на предишното си обичайно местожителство, след като обстоятелствата, в резултат на които е бил признат за бежанец, са престанали да съществуват.

(2) За лицето, на което е призната субсидирана закрила, статутът се прекратява, когато обстоятелствата, въз основа на които му е призната субсидиарна закрила, отпаднат или се променят така, че отпада необходимостта от такава закрила“.

21 Член 90, параграф 1 от ZMZ-1 гласи следното:

„Лицето, на което е призната международна закрила, има право:

- да получава информация относно статута, правата и задълженията на лицата, които се ползват от международна закрила в Словения,
- да пребивава в Словения,
- да получава финансово обезщетение за частно жилищно настаняване,
- да получава медицинско обслужване,
- на социална закрила,
- да получава образование,
- на заетост и труд,
- да получава помощ за интеграция в обществото“.

22 Съгласно член 92 от ZMZ-1:

„(1) За лицето, на което в Словения се признава статут на бежанец, решението за признаване на статута има действие от деня на уведомяването, включително като безсрочно разрешение за пребиваване в Словения.

(2) За лицето, на което в Словения се признава субсидиарна закрила, решението за признаване или продължаване на статута има действие от деня на уведомяването, включително като срочно разрешение за пребиваване в Словения за срока на предоставената закрила.

(3) Разрешението за пребиваване по параграфи 1 и 2 от настоящия член се издава от министерството във формата, предвидена в закона, уреждащ влизането и пребиваването на чужденци в Словения“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

23 E. G., който твърди, че е роден на 31 декември 2001 г., преминава словенската граница на 9 декември 2015 г., след като е пътувал сам или с братовчед си пеш, с камион и влак през Турция, Гърция, Сърбия и Хърватия, от Иран, където е живеел с родителите си, приблизително от навършването на 1 година.

- 24 При приемането му в Център за временно настаняване на непълнолетни в Копер (Словения), на 11 декември 2015 г. E. G. подава молба до министъра на вътрешните работи за получаване на международна закрила.
- 25 С решение от 9 февруари 2016 г., след като призовава E. G. за индивидуално събеседване, проведено на 22 януари 2016 г., министърът приема, че той не отговаря на условията за предоставяне на статут на бежанец, но може да му бъде предоставен статут на лице под субсидиарна закрила до навършване на пълнолетие, тоест до 31 декември 2019 г.
- 26 E. G. подава жалба срещу това решение, която е уважена с решения на Upravno sodišče (Административен съд, Словения) от 26 април и 7 септември 2016 г. С последното съдебно решение решението на министъра на вътрешните работи е отменено и преписката му е върната за постановяване на ново решение.
- 27 На 21 февруари 2017 г. министърът приема ново решение, което по съдържание е идентично с решението от 9 февруари 2016 г.
- 28 Това решение се основава по-специално на съображението, че ако E. G. бъдел върнат в Афганистан, той трябвало да разчита единствено на себе си, без да разполага със семейна подкрепа, и поради това че е непълнолетен, би бил лесен прицел за физическо насилие, търговия с хора, сексуален тормоз или работа при нечовешки и опасни условия и следователно щял да бъде изложен на сериозен риск от нечовешко или унижително отношение.
- 29 След като жалбата против това решение е отхвърлена с решение на Upravno sodišče (Административен съд) от 10 май 2017 г., запитващата юрисдикция, Vrhovno sodišče (Върховен съд, Словения), е сезирана с жалба по съдебно-административен ред против последното решение, с която E. G. оспорва отхвърлянето на молбата му за статут на бежанец.
- 30 Запитващата юрисдикция отбелязва, че в подкрепа на жалбата си E. G. сочи по-специално, че желае да се интегрира в Словения, да научи словенски език и да завърши образованието си в тази държава членка, но за целта е необходимо да му бъде признат статут на бежанец, тъй като само този статут би му осигурил достатъчна степен на сигурност, за разлика от статута на лице под субсидиарна закрила, който ще се прекрати с неговото пълнолетие, а именно на 31 декември 2019 г.
- 31 Според посочената юрисдикция предвид еднаквите права, предоставяни в съответствие с член 90, параграф 1 от ZMZ-1 в рамките на двата статута на международна закрила съгласно словенската правна уредба, възниква въпросът дали както с оглед на словенското законодателство, така и на правото на Съюза, и по-специално на член 46, параграф 2 от Директива 2013/32, жалбата против оспорваното решение, с което се отхвърля молбата за получаване на статут на бежанец, е недопустима поради недостатъчния интерес на кандидата, на когото е предоставен статут на лице под субсидиарна закрила, от продължаване на производството.
- 32 Според запитващата юрисдикция в този контекст се поставя въпросът дали, за да се признае на кандидата достатъчен интерес, е необходимо да се прецени дали с оглед на конкретното му положение предоставянето на статут на бежанец би му осигурило повече права, отколкото получава в рамките на статута на лице под субсидиарна закрила, или пък е достатъчна констатацията, че законодателството провежда разграничение между акцесорните права, които се основават на правата, предоставени от двете форми на международна закрила, независимо от това дали тази разлика засяга конкретно самия кандидат.

- 33 В тази връзка запитващата юрисдикция посочва, че по силата на член 92, параграф 1 от ZMZ-1 статутът на бежанец, за разлика от статута на лице под субсидиарна закрила, позволява на кандидата да получи разрешение за постоянно пребиваване, както и някои свързани с него акцесорни права, сред които правото на глас в местни избори, на паспорт със срок на действие по принцип от десет години или на събиране на семейството, което позволява на членовете на семейството да получат право на постоянно пребиваване.
- 34 Тази юрисдикция обаче счита, че независимо от разликата, по-специално относно срока на правото на пребиваване, получено при единия или другия статут на международна закрила, би могло да се приеме, че тези два статута, а оттам и правото на пребиваване, свързано с тях, по същество са с еднакъв срок и поради това предоставят същите права и ползи по смисъла на член 46, параграф 2 от Директива 2013/32.
- 35 Действително статутът на бежанец, също както и статутът на лице под субсидиарна закрила се прекратявал, когато отпадне необходимостта от съответната закрила, а субсидиарната закрила, макар да се получава за определен срок, се продължавала, докато имало основания за това.
- 36 Запитващата юрисдикция освен това твърди, че отдава предимство на подхода, при който, разгледана абстрактно, разликата между сроковете на двете форми на международна закрила е без значение за преценката относно съществуването на правен интерес по член 46, параграф 2 от Директива 2013/32. Обратната позиция означавала, че кандидатът винаги ще има правен интерес да обжалва поради различните правила за тези две форми на закрила, що се отнася до съответната им продължителност.
- 37 Следователно, ако този правен интерес трябвало да се преценява не абстрактно, а конкретно, лицето, на което е предоставена субсидиарна закрила, следвало да установи дали конкретно неговото правно положение би могло да се подобри в резултат от признаването на статут на бежанец. Случаят обаче не бил такъв. Всъщност ако на Е. Г. се предоставел статут на бежанец, той нямало да бъде за неограничен, а за ограничен срок, докато същият е непълнолетен, тъй като заинтересованото лице поискало закрила заради качеството си на непълнолетен.
- 38 При тези обстоятелства *Vrhovno sodišče* (Върховен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:
- „1) Трябва ли във връзка с интереса на кандидата по смисъла на член 46, параграф 2, втора алинея от [Директива 2013/32] да се счита, че статутът на субсидиарна закрила не дава същите права и ползи като статута на бежанец, когато — съгласно националната правна уредба — чужденците под международна закрила действително разполагат с едни и същи права и ползи, но продължителността или прекратяването на международната закрила се определят по различен начин, като статутът на бежанец се предоставя за неограничено време, но се прекратява, когато отпадат обстоятелствата, на основание на които е предоставен, а субсидиарната закрила се предоставя за ограничен период от време, но се продължава, докато са налице основанията за това?
- 2) Трябва ли във връзка с интереса на кандидата по смисъла на член 46, параграф 2, втора алинея от [Директива 2013/32] да се счита, че статутът на субсидиарна закрила не дава същите права и ползи като статута на бежанец, когато — съгласно националната правна уредба — чужденците под международна закрила действително разполагат с едни и същи права и ползи, но имат различни акцесорни права, произтичащи от тези права и ползи?
- 3) Необходимо ли е с оглед на индивидуалното положение на кандидата да се преценява дали при конкретните обстоятелства в неговия случай предоставянето на статут на бежанец би му дало повече права отколкото предоставянето на субсидиарна закрила, или пък, за да е

налице интересът, предвиден в член 46, параграф 2, втора алинея от [Директива 2013/32], е достатъчна национална правна уредба, която предвижда разграничение в акцесорните права, произтичащи от правата и ползите в рамките и на двете форми на международна закрила?“.

По преюдициалните въпроси

- 39 С трите си въпроса, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 46, параграф 2, втора алинея от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че статутът на лице под субсидиарна закрила, получен съгласно законодателство на държава членка като разглежданото в главното производство, предлага „същите права и ползи като тези, които се предлагат от статута на бежанец съгласно правото на Съюза и националното право“ по смисъла на посочената разпорежба, поради което юрисдикция на тази държава членка може да отхвърли като недопустима жалба против решение за обявяване за неоснователна на молба за предоставяне на статут на бежанец, но предоставящо статут на лице под субсидиарна закрила, тъй като кандидатът няма достатъчен интерес от продължаване на производството, и дали, когато се констатира, че споменатите права и ползи, предоставени от тези два статута на международна закрила по силата на приложимото национално законодателство, не са едни и същи, подобна жалба може все пак да бъде отхвърлена като недопустима, ако се потвърди, с оглед на конкретното положение на кандидата, че предоставянето на статут на бежанец няма да може да му донесе повече права и ползи, отколкото предоставянето на статут на лице под субсидиарна закрила, тъй като кандидатът не се позовава или все още не се позовава на права, които се получават в рамките на статута на бежанец, но не се получават или се получават в по-ограничена степен в рамките на статута на лице под субсидиарна закрила.
- 40 В тази връзка следва да се напомни, че от съображения 8, 9 и 39 от Директива 2011/95 следва, че законодателят на Съюза е искал да създаде единен статут за всички лица, на които е предоставена международна закрила, и че поради това е избрал да признае на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, същите права и привилегии като тези, от които се ползват бежанците, с изключение на дерогациите, които са необходими и обективно обосновани (решение от 1 март 2016 г., Alo и Osso, C-443/14 и C-444/14, EU:C:2016:127, т. 32).
- 41 Освен това от член 3 от Директива 2011/95 следва, че държавите членки могат да въвеждат или да запазват по-благоприятни стандарти както относно условията за предоставяне на международна закрила, така и относно съдържанието на правата, предоставени от нея, доколкото тези стандарти са съвместими с посочената директива.
- 42 От това следва, че макар Директива 2011/95 да въвежда уредба на правата и ползите, която поначало е една и съща за всички лица, получили международна закрила, някои права и ползи, от които се ползват лицата, признати за бежанци, не се получават или не се получават в същата степен от лицата със статут на субсидиарна закрила, но в своето законодателство, с което тази директива се транспонира, държавите членки все пак могат да уеднаквят правата и ползите, предоставени от този статут, с тези, които произтичат от статута на бежанец.
- 43 Член 46, параграф 2, втора алинея от Директива 2013/32 позволява на държава членка да предвиди, че като недопустима поради недостатъчен интерес може да бъде отхвърлена жалбата против решение, с което молбата за получаване на статут на бежанец се определя за неоснователна, но се предоставя статут на лице под субсидиарна закрила, когато този статут, предоставен от посочената държава членка, предлага „същите права и ползи“ като тези, които се предлагат от статута на бежанец съгласно правото на Съюза и националното право.

- 44 Тази разпоредба предвижда изключение от задължението, наложено на държавите членки с член 46 от Директива 2013/32, да предвидят правото на ефективна защита пред съд срещу решението за отхвърляне на молба за международна закрила (вж. в този смисъл решение от 26 юли 2017 г., Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, т. 28).
- 45 Член 46, параграф 2, първа алинея от Директива 2013/32 предвижда впрочем изрично, че това право на защита по принцип трябва да се предвиди и когато, както в случая, се оспорва решение, с което като неоснователна се отхвърля молба за получаване на статут на бежанец, но се предоставя статут на лице под субсидиарна закрила.
- 46 Освен това посоченото задължение, създадено за държавите членки, а именно да предвидят такова право на обжалване, съответства на правото, прогласено в член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), озаглавен „Право на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес“, съгласно който всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд (решение от 26 юли 2017 г., Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, т. 30).
- 47 От това следва, че характеристиките на обжалването, предвидено в член 46 от Директива 2013/32, трябва да се определят в съответствие с член 47 от Хартата, който препотвърждава принципа на ефективна съдебна защита (решение от 26 юли 2017 г., Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, т. 31).
- 48 Посоченият принцип на ефективна съдебна защита на правата, които правните субекти черпят от правото на Съюза, има различни аспекти, които включват по-конкретно правото на защита, принципа на равни процесуални възможности, правото на достъп до съд и правото на лицето да бъде съветвано, защитавано и представлявано (решение от 26 юли 2017 г., Sacko, C-348/16, EU:C:2017:591, т. 32).
- 49 Следователно изключването на правото на обжалване, предвидено в член 46, параграф 2, втора алинея от Директива 2013/32, доколкото представлява изключение от правото на ефективна защита пред съд против всяко решение, с което се отхвърля молба за международна закрила, наложено съгласно член 46 от тази директива, и доколкото представлява ограничаване на основното право на ефективна съдебна защита, закрепено в член 47 от Хартата, трябва да се тълкува стеснително.
- 50 От това следва, че изключването на правото на ефективна защита трябва да се тълкува в смисъл, че може да намери приложение само ако е налице действителна идентичност между правата и ползите, предлагани от статута на лице под субсидиарна закрила, предоставен от съответната държава членка, и предлаганите от статута на бежанец съгласно правото на Съюза и приложимото национално право.
- 51 По въпроса дали в случая е изпълнено това условие за идентичност — единственото условие за прилагане, поставено от член 46, параграф 2, втора алинея от Директива 2013/32, следва да се констатира най-напред, че запитващата юрисдикция в първия си въпрос посочва разграничението между тези два статута, проведено в словенската правна уредба относно „продължителността или прекратяването на международната закрила[, които] се определят по различен начин“, но също така визира правилата по член 92 от ZMZ-1, който в параграф 1 предвижда, че на бежанеца се признава безсрочно разрешение за пребиваване, докато в съответствие с параграф 2 от същия член субсидиарната закрила дава право само на срочно разрешение за пребиваване.

- 52 Тези правила относно срока на разрешенията за пребиваване, свързани с двата разглеждани статута на международна закрила, транспонират в словенската правна уредба член 24 от Директива 2011/95, който установява диференциация с оглед на тези два статута в минималните изисквания относно валидността на разрешението за пребиваване и в тази връзка предвижда, че на бежанците трябва да се предостави разрешение със срок най-малко три години, докато на лицата, получили статут на субсидиарна закрила, трябва да се гарантира разрешение с минимален срок една година.
- 53 Тези минимални правила относно правото на пребиваване в държавата членка, в която е поискана международна закрила, са свързани, както сочат нидерландското правителство и Европейската комисия, със съдържанието на съответните права, предоставени от тези два статута, и следователно с „права и ползи“ по смисъла на член 46, параграф 2, втора алинея от Директива 2013/32.
- 54 Налага се констатацията, че що се отнася до правото на пребиваване, статутът на лице под субсидиарна закрила, предвиден в словенското законодателство, не предоставя същите права и ползи като предлаганите от статута на бежанец съгласно правото на Съюза и националната правна уредба, тъй като, видно от направените от запитващата юрисдикция констатации, припомнени в точка 33 от настоящото решение, срокът на разрешението за пребиваване по статута на лице под субсидиарна закрила не е еднакъв със срока на разрешението за пребиваване, което получават лицата, на които е предоставен статут на бежанец.
- 55 В тази връзка следва да се отбележи, че е налице ясна разлика между, от една страна, безсрочното разрешение за пребиваване, което получават бежанците съгласно словенската правна уредба, въпреки че действието му може да се прекрати по-специално когато отпаднат условията, предвидени за предоставяне на статут на бежанец, и от друга страна, ограниченото във времето разрешение за пребиваване, което получават в съответствие със словенската правна уредба лицата, които получават статут на субсидиарна закрила, въпреки че той може да се продължи за допълнителен срок в рамките на предвидена за целта процедура и действието му може да се прекрати по-специално когато отпаднат условията, установени за предоставянето на този последно посочен статут.
- 56 В случая Е. Г. получава срочно разрешение за пребиваване, тъй като се ползва от статут на лице под субсидиарна закрила за срок под три години, и по-точно за периода от 21 февруари 2017 г. до 31 декември 2019 г. Ако на Е. Г. беше признат статут на бежанец, в съответствие с член 24, параграф 1 от Директива 2011/95 той би имал право на разрешение за пребиваване, валидно за срок от поне три години, тоест за периода най-малко до 21 февруари 2020 г.
- 57 За разлика от това, както твърдят нидерландското правителство и Комисията, словенските правни норми за предоставянето, преустановяването и отнемането или продължаването на съответните статутни на международна закрила, посочени от запитващата юрисдикция в първия ѝ въпрос, са свързани не със съдържанието на предоставените от тях права, а с определянето на съответния статут.
- 58 Тези норми са императивни и отделни за съответните два статута на международна закрила по глави III—VI от Директива 2011/95.
- 59 Посочените норми, за разлика от уреждащите съдържанието на правата, които предоставя посоченият статут, следователно не могат да се вземат предвид като „права и ползи“ по смисъла на член 46, параграф 2, втора алинея от Директива 2013/32.
- 60 На следващо място, запитващата юрисдикция си задава въпроса дали за целите на преценката с оглед на приложимата национална правна уредба на равностойността на правата и ползите, получени по силата на двата статута за международна закрила, предвидени в правото на Съюза,

трябва определени, известни като „акцесорни“ права, които тя определя като права, основаващи се на права и ползи, получени съгласно единия от тези два статута на международна закрила, да са едни и същи за тези два статута.

- 61 В това отношение е достатъчно да се отбележи, че с оглед също на стеснителното тълкуване, което трябва да се направи на член 46, параграф 2, втора алинея от Директива 2013/32, в резултат от което тази разпоредба може да намери приложение само в хипотезата на действителна идентичност на правата и ползите, предоставени по силата на съответните два статута на международна закрила, подобни акцесорни права, също както пряко получените в рамките на статутите права, на които те се основават и сред които фигурират правото на глас на местни избори, на паспорт със срок на действие по принцип от десет години или пък на събиране на семейството, позволяващо на членовете на семейството на получат разрешение за постоянно пребиваване, които според запитващата юрисдикция се получават съгласно словенската правна уредба от бежанците, но не се получават или поне не се получават в същата степен от лицата под субсидиарна закрила, са права, които трябва да се вземат предвид, когато се преценява дали за целите на споменатия член 46, параграф 2, втора алинея правата и ползите, получени в рамките на тези два статута на международна закрила, са същите.
- 62 Накрая, запитващата юрисдикция иска да установи дали в рамките на преценката на условието, поставено от член 46, параграф 2, втора алинея от Директива 2013/32 относно идентичността на правата и ползите, предоставени от съответните два статута на международна закрила, следва да се взема предвид индивидуалното положение на кандидата в смисъл, че дори в отсъствието на такава идентичност на правата и ползите при всички положения би липсвал достатъчен интерес от подаване на жалба против решение, с което му се отказва статут на бежанец, а това би довело до недопустимост на жалбата, ако с предоставянето на този статут той не би получил повече права и ползи предвид конкретното си положение отколкото с предоставянето на статут на лице под субсидиарна закрила.
- 63 Въпросът дали е изпълнено условието по член 46, параграф 2, втора алинея от Директива 2013/32, съгласно което е налице действителна идентичност на правата, свързани със съответните два статута на международна закрила, трябва да се преценява въз основа на пълно разглеждане на приложимото национално законодателство, а не на конкретното положение на съответния кандидат.
- 64 Действително, най-напред, тълкуването в различен смисъл на член 46, параграф 2, втора алинея от Директива 2013/32, при което би следвало да се вземе предвид конкретното положение на съответния кандидат, изобщо не се поддържа от текста на тази разпоредба. Всъщност от нейния текст следва, че тази разпоредба намира приложение единствено в хипотезата, когато е налице действителна идентичност на правата и ползите, предоставени от двата статута на международна закрила.
- 65 На следващо място, тълкуването в различен смисъл също не би било в съответствие със стеснителното тълкуване, което следва да се направи на тази разпоредба, както вече бе посочено в точка 49 от настоящото решение.
- 66 Накрая, такова тълкуване в различен смисъл би било трудно съвместимо с изискването да се осигури предвидимост при прилагането на член 46, параграф 2, втора алинея от Директива 2013/32 и да се избегне неравно третиране в процеса на неговото прилагане.
- 67 Ако се установи, че по отношение на законодателството на държава членка условието относно действителната идентичност на правата и ползите, предоставени от съответните два статута на международна закрила, не е изпълнено, както е в случая на словенската правна уредба, що се отнася до правото на пребиваване и някои т.нар. акцесорни права, кандидатът трябва да може да подаде жалба против решението, с което му се отказва статут на бежанец, но му се

предоставя статут на лице под субсидиарна закрила, дори той да не се позовава или все още да не се позовава на някое от упоменатите права, получавани по диференциран начин по силата на съответните два статута на международна закрила.

- 68 При всички положения, ако Е. Г. изглежда не се позовава или изглежда все още не се позовава на някои от акцесорните права, които се получават по диференциран начин по силата на тези два статута на международна закрила, същото не се отнася за правото на пребиваване, тъй като основната цел на жалбата, подадена от заинтересованото лице, е именно да получи по-широко и стабилно право на пребиваване, което да му позволи по-специално да продължи образованието си в Словения и след навършване на пълнолетие.
- 69 Освен това, ако в случай на липса на действителна идентичност на правата и ползите, получавани по силата на съответните два статута на международна закрила, какъвто е разглежданият в главното производство, тази жалба все пак трябва да се отхвърли като недопустима поради липсата на достатъчен интерес, основното право на ефективни правни средства за защита пред съд, гарантирано от член 47 от Хартата, не би било спазено.
- 70 Предвид всички изложени по-горе съображения, на поставените въпроси следва да се отговори по следния начин:
- Член 46, параграф 2, втора алинея от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че статутът на лице под субсидиарна закрила, получен съгласно законодателство на държава членка като разглежданото в главното производство, не предлага „същите права и ползи като тези, които се предлагат от статута на бежанец съгласно правото на Съюза и националното право“ по смисъла на посочената разпоредба, поради което юрисдикция на тази държава членка не може да отхвърли като недопустима жалба против решение за обявяване за неоснователна на молба за предоставяне на статут на бежанец, но предоставящо статут на лице под субсидиарна закрила, тъй като кандидатът няма достатъчен интерес от продължаване на производството, когато се потвърди, че споменатите права и ползи, предоставени от тези два статута на международна закрила по силата на приложимото национално законодателство, не са действително идентични.
 - Подобна жалба не може да бъде отхвърлена като недопустима дори ако се констатира, с оглед на конкретното положение на кандидата, че предоставянето на статут на бежанец не би могло да му донесе повече права и ползи, отколкото предоставянето на статут на лице под субсидиарна закрила, тъй като кандидатът не се позовава или все още не се позовава на права, които се получават в рамките на статута на бежанец, но не се получават или се получават в по-ограничена степен в рамките на статута на лице под субсидиарна закрила.

По съдебните разноски

- 71 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (седми състав) реши:

Член 46, параграф 2, втора алинея от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила трябва да се тълкува в смисъл, че статутът на лице под субсидиарна закрила, получен съгласно законодателство на държава членка като

разглежданото в главното производство, не предлага „същите права и ползи като тези, които се предлагат от статута на бежанец съгласно правото на Съюза и националното право“ по смисъла на посочената разпоредба, поради което юрисдикция на тази държава членка не може да отхвърли като недопустима жалба против решение за обявяване за неоснователна на молба за предоставяне на статут на бежанец, но предоставящо статут на лице под субсидиарна закрила, тъй като кандидатът няма достатъчен интерес от продължаване на производството, когато се потвърди, че споменатите права и ползи, предоставени от тези два статута на международна закрила по силата на приложимото национално законодателство, не са действително идентични.

Подобна жалба не може да бъде отхвърлена като недопустима дори ако се констатира, с оглед на конкретното положение на кандидата, че предоставянето на статут на бежанец не би могло да му донесе повече права и ползи, отколкото предоставянето на статут на лице под субсидиарна закрила, тъй като кандидатът не се позовава или все още не се позовава на права, които се получават в рамките на статута на бежанец, но не се получават или се получават в по-ограничена степен в рамките на статута на лице под субсидиарна закрила.

Подписи